

Briuselis, 2018 m. kovo 21 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2018/0059 (NLE)

7416/18
ADD 3

SOC 164
EMPL 124

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

---

nuo: Europos Komisijos generalinio sekretoriaus,
kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU

gavimo data: 2018 m. kovo 14 d.

kam: Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-
MIKKELSENI

Komisijos dok. Nr.: SWD(2018) 79 final

Dalykas: KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „KONSULTACIJOS
SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS. APIBENDRINAMOJI
ATASKAITA“ pridedamas prie Pasiūlymo dėl Tarybos rekomendacijos dėl
darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos
galimybių

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2018) 79 final.

Pridedama: SWD(2018) 79 final

Strasbūras, 2018 03 13
SWD(2018) 79 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS. APIBENDRINAMOJI
ATASKAITA

pridedamas prie

Pasiūlymo dėl Tarybos rekomendacijos dėl

dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių

{COM(2018) 132 final}

KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS. APIBENDRINAMOJI ATASKAITA

Tema: Europos socialinių teisių ramstis

2016 m. kovo 8 d. Europos Komisija priėmė Komunikatą, kuriame pristatė pirmuosius preliminarius būsimos Europos socialinių teisių ramsčio apmatų¹. Komunikate išdėstomas šios iniciatyvos loginis pagrindimas, paskirtis, taikymo sritis ir pobūdis².

Jais remdamasi 2016 m. gruodžio 31 d. Komisija pradėjo plataus masto viešas konsultacijas, siekdama gauti nuomonių apie siūlomus veiksmus ir į jas atsižvelgti galutiname pasiūlyme. Per konsultacijas buvo siekiama aptarti: esamas socialines teises, kintančias darbo rinkos ir visuomenines realijas, taip pat Ramsčio kaip ekonominės ir pinigų sąjungos socialinio matmens paskirtį. Konsultacijos buvo baigtos 2017 m. sausio 23 d. surengtoje Europos masto konferencijoje³. Konsultacijų metu didžiausias dėmesys skirtas klausimui, kaip užtikrinti dirbančių asmenų (visų užimtumo formų) socialinę apsaugą.

Suinteresuotosios šalys nurodė, kad „tinkama ir tvari socialinė apsauga turėtų būti teikiama visiems asmenims, nepriklausomai nuo jų užimtumo statuso, ja turi būti tinkamai atsižvelgiama į labiausiai pažeidžiamus asmenis, ji turi būti pagrįsta integruotu požiūriu į socialines išmokas ir paslaugas ir turi užtikrinti prienamą ir tvarią sveikatos priežiūrą, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, ir kokybiškas ilgalaikės priežiūros paslaugas, visų pirma grindžiamas priežiūra namuose ir bendruomeninėmis paslaugomis, taip pat užtikrinti tinkamą būstą ir paramą benamiams siekiant jų socialinės reintegracijos. Adekvačios nedarbo išmokos, mokamos pagrįstą laikotarpį, ir adekvačių minimalių pajamų sistemos turėtų tapti tvirtu socialinės apsaugos pagrindu, padedančiu reintegruoti į darbo rinką. Pensijų sistema turėtų užtikrinti tinkamą apsaugą nuo skurdo senatvėje ir būti tvari, kad apsaugotų būsimas kartas ir suteiktų reikiamų išteklių vaikystei be skurdo.“⁴

Kitos ES institucijos taip pat prisidėjo prie šių diskusijų. Kadangi Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonėje („mano, kad, atsižvelgiant į Europos Komisijos pradėtą diskusiją dėl Europos socialinių teisių ramsčio kūrimo, būtinai reikėtų į šias diskusijas įtraukti ir pagal naujas darbo formas dirbančių darbuotojų padėties klausimą, visų pirma, kaip pripažinti jų statusą ir užtikrinti jiems galimybę tinkamai naudotis socialinio draudimo ir socialinės apsaugos sistemomis“)⁵ ir Regionų komiteto nuomonėje („mano, kad taikant naujas užimtumo formas ar nustatant naujus bendruosius Europos minimalius standartus visada turi būti užtikrinamas tinkamas socialinės apsaugos lygis“)⁶ pateikta diskusijoms svarbių pastabų, Europos Parlamentas žengė dar vieną žingsnį ir paragino parengti rekomendaciją, kurią įgyvendinus, visiems žmonėms, nepriklausomai nuo jų užimtumo ar savarankiško darbo formų būtų suteiktos socialinės teisės⁷.

---

¹ COM(2016) 127 *final*.

² Prie jo pridėjami du tarnybų darbiniai dokumentai. Pirmame dokumente aprašomos pagrindinės ekonominės, darbo rinkos ir visuomenės tendencijos, į kurias atsižvelgiama Ramsčio dokumentuose ir kurias jis turėtų padėti suvaldyti. Antrame dokumente primenami svarbiausi ES teisės dokumentai. 2016 m. kovo 8 d. Komisijos tarnybų darbiniai dokumentai „Pagrindinės ekonominės, užimtumo ir socialinės tendencijos ir Europos socialinių teisių ramstis“ (SWD (2016) 51), ir „ES socialinės srities *acquis*“ (SWD(2016) 50).

³ [Konferencijos svetainė](#).

⁴ SWD(2017) 206 *final*, [skelbiamas internete](#).

⁵ EESC SOC/542, [skelbiamas internete](#).

⁶ Regionų komiteto nuomonė 2868/2016, [skelbiama internete](#).

⁷ EP rezoliucija 2016/2095 (INI), [skelbiama internete](#).

Socialinės apsaugos galimybių iniciatyva

Rengiant šią iniciatyvą su suinteresuotosiomis šalimis buvo surengtos kelios konsultacijos. Pirmoji apėmė dvejų etapų konsultacijų su Europos socialiniais partneriais procedūrą, kaip nustatyta SESV 154 straipsnyje, o antroji buvo atviros viešos konsultacijos.

1. Įžanginio poveikio vertinimo rezultatai

Komisija gavo devynias fizinių asmenų ir (arba) ūkio subjektų iš Nyderlandų (6), Belgijos, Vokietijos ir JK nuomones apie įžanginį poveikio vertinimą. Nyderlandų piliečių ir asociacijų nuomonėse atkreipiamas dėmesys į subsidiarumo principą ir į tai, kad savarankiškai dirbantys asmenys norėtų būti atsakingi už savo sprendimus, net ir socialinės rizikos srityje. JK verslo organizacijos nuomone, artimiausiu ir vidutinės trukmės laikotarpiu (per 2–5 metus) visose valstybėse narėse būtų paprasčiau įgyvendinti savanoriško draudimo sistemas, tačiau jos turi būti įgyvendinamos nacionaliniu lygmeniu, o vyriausybėms dėl jų gali būti sunku susitarti. „EuroHealthNet“ tinklo nuomonėje daugiausiai dėmesio skiriama socialinės apsaugos paskirčiai – mažinti sveikatos netolygumus, o Vokietijos socialinio draudimo (DSV) viršiausioji asociacija pritaria diskusijoms apie socialinės apsaugos galimybes ir perspektyvesnes socialinės apsaugos sistemas kintančioje darbo rinkoje.

2. Pirmojo etapo konsultacijų su socialiniais partneriais rezultatai

Pirmasis konsultacijų su socialiniais partneriais etapas prasidėjo 2017 m. balandžio 29 d., baigėsi birželio 23 d.

Konsultacijose dalyvavo šios profesinės sąjungos: Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC), Europos kvalifikuotų specialistų ir vadovų profesinė sąjunga „Eurocadres“, Europos vykdomųjų vadovų ir administracijos darbuotojų konfederacija (CEC), Europos nepriklausomų profesinių sąjungų konfederacija (CESI), Europos menų ir pramogų aljansas (EAEA) ir Europos žurnalistų federacija (EFJ). Reikėtų pažymėti, kad ETUC atsakymuose atsižvelgta ir į 10 ETUC sektorinių profesinių sąjungų organizacijų nuomones.

Atsakymus į konsultacijų klausimyną pateikė šie darbdavių atstovai: Europos verslo konfederacija „BusinessEurope“, Europos viešąsias paslaugas teikiančių darbdavių ir įmonių centras (CEEP), „EuroCommerce“, Europos amatų, mažųjų ir vidutinių įmonių asociacija (UEAPME), Metalų, inžinerijos ir technologijų pramonės Europos darbdavių taryba (CEEMET), Europos savivaldybių ir regionų taryba (CEMR), Europos chemijos pramonės darbdavių grupė (ECEG), Europos viešbučių, restoranų ir kavinių asociacija (HOTREC), Mažmeninės, didmeninės ir tarptautinės prekybos atstovybė ES („Eurocommerce“), Europos Sąjungos žemės ūkio organizacijų komiteto darbdavių grupė (GEOPA-COPA) ir Pasaulinė užimtumo konfederacija (WEC).

Nustatytos su socialinės apsaugos galimybėmis susijusios problemos

Iš esmės socialiniai partneriai pripažino, kad esama problemų, susijusių su nestandartine užimtumo forma ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybėmis.

Darbdaviai visgi pabrėžė, kad negerai labai įvairias užimtumo formas priskirti prie tiesiog „nestandartinių“: taip bus neatsižvelgta į šių formų įvairovę ir asmenų, kurių užimtumas tokių formų, poreikius ir pageidavimus, taip pat ir socialinės apsaugos galimybių srityje („BusinessEurope“). WEC dar pabrėžė, kokia nevienalytė yra savarankiškai dirbančių asmenų grupė. UEAPME paragino išsamiai išnagrinėti šios srities valstybių narių politiką, prie

asmens poreikių pritaikytų socialinės apsaugos sistemų buvimą ir pasiūlą, taip pat tai, kiek jomis naudojasi įvairios asmenų grupės. CEEP pabrėžė, kad skirtingi apsaugos lygiai atsirado dėl skirtingų darbo rinkos ir socialinių modelių.

Profesinės sąjungos pripažino, kad nustatant problemas žengiama teisinga kryptimi, tačiau būtų dar geriau, jei būtų nurodyta, kad naujos darbo formos – tai kartu ir prasta darbo vietų kokybė bei nesaugios sąlygos, todėl jos dažniau lemia apsaugos nuo socialinės rizikos stygių nei realias darbo galimybes (ETUC, Eurocadres). Taip pat jos kelia problemų, susijusių su teise į kolektyvines derybas, teisingą atlyginimą visiems ir visų darbuotojų asociacijų laisvę (EFJ). Be to, profesinės sąjungos pabrėžė, kad reikėtų užtikrinti pasiūlymų nuostatų derėjimą su Direktyvos dėl rašytinės pažymos nuostatomis dėl informavimo apie socialinio draudimo sistemą (ETUC, Eurocadres).

Svarbiausios socialinės apsaugos sritys ir užimtumo tarnybų paslaugos

Profesinės sąjungos mano, kad visos sritys yra vienodai svarbios ir skatina laikytis integruoto ir holistinio požiūrio į socialinę apsaugą, nedarant poveikio pirmiau pateiktam teiginiui dėl politikos sričių skirtumų, įskaitant visas TDO Konvencijoje Nr. 102 (ir Reglamente dėl socialinės apsaugos koordinavimo) nurodytas sritis. Jeigu būtina suteikti pirmenybę, CEC rinktųsi tas, kurios nėra universalios. Atitinkamos užimtumo tarnybų paslaugos turėtų būti teikiamos visiems.

Darbdavių nuomonės labai skirtingos. „BusinessEurope“ mano, kad toks klausimas leidžia manyti, kad šioje srityje bus imtasi ES iniciatyvos (o tam organizacija nepritaria). „EuroCommerce“ abejoja, ar įmanoma surūšiuoti socialinės apsaugos sritis, o COPA pirmenybę teikia nelaimingiams atsitikimams darbe ir profesinėms ligoms. HOTREC nurodo, kad socialinė apsauga priklauso nacionalinei kompetencijai, tačiau pabrėžia, kad įgūdžiai, švietimas ir mokymas turėtų būti lengvai prieinami visiems piliečiams.

ES iniciatyvos taikymo asmenims sritis

Iš esmės profesinės sąjungos pritaria plačiai ES iniciatyvos taikymo asmenims sričiai ir ragina įtraukti visus nestandartine užimtumo forma ir savarankiškai dirbančius asmenis. Tačiau kai kurios jų pirmiausia ragina apibrėžti principus, kuriais bus užtikrintas bendras ES masto sutarimas dėl įvairių užimtumo formų teisinio pobūdžio (CEC, CESI).

Darbdaviai dvejoja dėl atsakymo į klausimą apie ES iniciatyvos taikymo asmenims sritį, nes jie nepritaria ES iniciatyvai („BusinessEurope“) arba atkreipia dėmesį į subsidiarumo principą (HOTREC), arba mano, kad taikymo asmenims sritis priklausys nuo šios iniciatyvos pobūdžio („EuroCommerce“). CEMR pabrėžia, kad svarbu aiškiau apibrėžti įvairių užimtumo formų teisinį pobūdį, o COPA į ES teisės akto pasiūlymą įtrauktų visus darbuotojus, kurių užimtumas nestandartinės formos, o savarankiškai dirbančius asmenis – tik į rekomendaciją.

ES teisės aktai ir ES lygmens priemonės

„BusinessEurope“, UEAPME ir „EuroCommerce“ nemano, kad reikia ar tinkama keisti šios srities ES teisės aktus. Atvirasis koordinavimo metodas ir Europos semestro procesas, įskaitant lyginamuosius standartus, būtų tinkamos abipusio mokymosi ir gerosios patirties mainų priemonės. Turėtų būti siekiama pagerinti nacionalinės politikos priemones mokantis iš kitos valstybės narės patirties. Kitos darbdavių organizacijos atkreipė dėmesį į sektorių socialinį dialogą (COPA), valstybių narių kompetenciją ir subsidiarumo ir proporcingumo principus (CEEMET, ECEG, „EuroCommerce“, WEC ir CEEP).

Profesinės sąjungos mano, kad ES teisės aktus reikėtų tobulinti. ETUC ir CESI mano, kad reikia užtikrinti geresnį galiojančių teisės aktų vykdymą, visų pirma nacionaliniu mastu. CEC paminėjo poreikį mažinti administracinę naštą, susijusią su informacijos apie fizinio asmens užimtumo statusą teikimu ir su visų socialinių teisių veiksmingu perkeliamumu.

Noras pradėti derybas

Visos profesinės sąjungos pareiškė norą pradėti derybas. Tačiau jos nurodė, kad, ES socialiniams partneriams nesusitarus dėl derybų arba per derybas nepasiekus tinkamų rezultatų, Komisija turėtų pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

Darbdaviai nesvarsto galimybės pradėti dialogą pagal SESV 155 straipsnį, nes nemano, kad reikalingi ES lygmens veiksmai, išskyrus veiksmus tarpusavio mokymosi ir gerosios patirties mainų srityje („BusinessEurope“), arba mano, kad šioje srityje taikytinas subsidiarumo principas (HOTREC, UAPME) ir tų tikslų geriau būtų siekti nacionalinių vyriausybių lygmeniu („EuroCommerce“) arba surengus sektorių socialinį dialogą (COPA). CEEP pabrėžia, kad visų pirma turi būti parengti svarūs rodikliai.

Konsultacijų mastas

ETUC pasigedo aiškių pasiūlymų dėl kokybiškų darbo vietų kūrimo, įskaitant sutartų rodiklių jų kūrimui ir socialinės apsaugos galimybėms stebėti. Todėl ETUC laikėsi nuomonės, kad nurodyti esminiai nepakankamų galimybių aspektai (socialinės apsaugos spragos, teisių perkeliamumo galimybių trūkumas, taip pat informacijos apie socialinės apsaugos teises skaidrumo trūkumas) yra svarbūs ir spęstini uždaviniai. Tačiau ETUC daugiau dėmesio skirtų asmenų socialinių teisių skirtumo socialinės apsaugos ir užimtumo tarnybų paslaugų srityje klausimui.

Papildomos konsultacijos su socialiniais partneriais

Užimtumo ir socialinių reikalų GD surengė dvišalius susitikimus su visais 16 socialinių partnerių, pateikusių atsakymus pirmuoju konsultacijų su socialiniais partneriais etapu. Susitikimai vyko nuo liepos 14 d. iki rugsėjo 5 d. Dvišaliai susitikimai buvo skirti techniniams dalykams išsiaiškinti ir, kai įmanoma, papildomai informacijai surinkti. Gauta informacija pateikta atitinkamuose šio dokumento skyriuose.

3. Antrojo etapo konsultacijų su socialiniais partneriais rezultatai

Antrasis konsultacijų su socialiniais partneriais etapas prasidėjo 2017 m. lapkričio 20 d., baigėsi 2018 m. sausio 5 d.

Konsultacijose dalyvavo šios profesinės sąjungos: Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC), Europos kvalifikuotų specialistų ir vadovų profesinė sąjunga „Eurocadres“, Europos vykdomųjų vadovų ir administracijos darbuotojų konfederacija (CEC), Europos nepriklausomų profesinių sąjungų konfederacija (CESI), Europos menų ir pramogų aljansas (EAEA), Pasaulinės sąjungos UNI Europos padalinys ir Pasaulinė užimtumo konfederacija (WEC).

Atsakymus į konsultacijų klausimyną pateikė šie darbdavių atstovai: Europos verslo konfederacija „BusinessEurope“, Europos viešąsias paslaugas teikiančių darbdavių ir įmonių centras (CEEP), „EuroCommerce“, Europos amatų, mažųjų ir vidutinių įmonių asociacija (UEAPME), Metalų, inžinerijos ir technologijų pramonės Europos darbdavių taryba

(CEEMET), Europos chemijos pramonės darbdavių grupė (ECEG) ir Europos viešbučių, restoranų ir kavinių asociacija (HOTREC).

Taikymo srities, perkeliavimo ir skaidrumo tikslai

Profesinės sąjungos pritaria iniciatyvos taikymo srities, perkeliavimo ir skaidrumo tikslams. ETUC labai svarbi formali ir veiksminga socialinės apsaugos aprėptis, taip pat svarbu įtraukti *adekvačios* socialinės apsaugos galimybes. Įmokos ir išmokos (savarankiškai dirbantiems asmenims ir nestandartiniams darbuotojams) turėtų kiek įmanoma prilygti pagal standartines darbo sutartis dirbančių asmenų įmokoms ir išmokoms. Socialinės apsaugos teises susiejus su fiziniiais asmenimis, socialinė apsauga neturėtų būti individualizuota, turi išlikti jos kolektyvinis aspektas (EAEA). Turėtų būti užtikrintas visiškas socialinės apsaugos teisių, išmokų ir teisių į jas perkeliavimas ir kaupimas, nesvarbu, kokia yra užimtumo forma ar trukmė („UNI Europa“). Taip pat buvo pabrėžta galimybių mokytis ir gauti užimtumo tarnybų paslaugas svarba („Eurocadres“). Visos profesinės sąjungos pritarė, kad būtinas didesnis skaidrumas.

Darbdavių nuomonės šiek tiek išsiskyrė. Dauguma darbdavių iš esmės pritarė trimis tikslams, tačiau pabrėžė, kad ši sritis priklauso valstybių narių kompetencijai („BusinessEurope“, „EuroCommerce“, CEEMET, CEEP ir UAPME).

ECEG nepritaria nuomonei, kad nestandartinių darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybės yra ribotos ir nemato poreikio parengti bendrą ES lygmens darbuotojų apibrėžtį.

HOTREC pritaria, kad trūksta skaidrumo, tačiau teigia, kad subsidiarumo principas yra viršesnis, todėl pasisako už tai, kad perkeliavimo sistemos būtų nustatytos nacionaliniu mastu.

Privaloma ar savanoriška socialinės apsaugos formali aprėptis

Visos profesinės sąjungos pritaria privalomai socialinės apsaugos formaliai aprėptis, kuri prilygtų standartinių darbuotojų apsaugai (ETUC, EAEA), tačiau kuria taip pat būtų atsižvelgta į nacionalines tradicijas (CEC).

Darbdaviai šias dvi galimybes vertinai skirtingai. ECEG sutinka, kad socialinė apsauga turėtų būti privaloma, tačiau suteikiant darbuotojams teisę pasirinkti apsaugos formą (valstybinę ar privačią). „BusinessEurope“ pabrėžė, kad savarankiškai dirbantiems asmenims ypač svarbu suteikti pasirinkimo laisvę. CEEP ir „EuroCommerce“ pasisakė už savanorišką socialinės apsaugos formalią aprėptį, kad būtų atsižvelgta į užimtumo formų įvairovę ir savarankiškai dirbančių asmenų grupės nevienalytiškumą. HOTREC, CEEMET ir UAPME nurodė, kad subsidiarumo principas turėtų būti viršesnis.

Tinkami veiksmai veiksmingai aprėptis užtikrinti

Profesinių sąjungų ir darbdavių nuomonės dėl tinkamų veiksnių yra priešingos. Profesinės sąjungos (ETUC) pritaria tam, kad esamų sistemų aprėptis būtų išplėsta ir pritaikyta dirbantiems asmenims (visų užimtumo formų) tiek, kiek tai leidžiama Sutartimis (CESI). Minima ES direktyva, kuria būtų nustatyti minimalūs principai ir reikalavimai („UNI Europa“, EAEA), tačiau ja neturėtų būti pažeistas nei galiojantis ES *acquis*, nei galiojantys žemesni nacionaliniai standartai; ji taip pat neturėtų pakenkti teisių suderinimui.

Kita vertus, darbdavių organizacijos prieštarauja teisiškai privalomiems veiksniams šioje srityje, teigdamos, kad subsidiarumo principas yra viršesnis (ECEG, HOTREC). Jos pritarė

atvirajam koordinavimo metodui, Europos semestro procesui, gerosios patirties mainams, lyginamiesiems standartams ir socialinių rodiklių suvestinei („BusinessEurope“). Kai kurios darbdavių organizacijos (CEEP ir „EuroCommerce“) mano, kad Tarybos rekomendacija būtų tinkama priemonė.

Perkeliamumui ir skaidrumui užtikrinti tinkami minimalūs reikalavimai

Profesinių sąjungų teigimu, darbo rinkos tendencijos skatina nustatyti tam tikrus minimalius socialinės apsaugos standartus (CESI). Turėtų būti užtikrintas visiškas teisių į socialinę apsaugą perkeliamumas, jas susiejant su fiziniais asmenimis, suvienodinant skaičiavimo ir sumavimo metodus, tačiau nepereinant prie socialinės apsaugos individualizavimo (ETUC).

Kai kurie darbdaviai pritaria teisių perkeliamumo principui, tačiau prieš nustatant teisiškai privalomą sistemą ragina atlikti poveikio vertinimą (ECEG) arba teigia, kad subsidiarumo principas yra viršesnis ir kad tinkamiau būtų nustatyti esamas perkeliamumo sistemas (HOTREC).

Kiti rekomenduoja ES priimti tik bendrąsias nuostatas (UAPME) arba norėtų, kad būtų apsiribota tik minimalių socialinės apsaugos teisių perkeliamumu („EuroCommerce“). Su perkeliamumu susijusios administracinės sąnaudos turėtų būti kuo mažesnės, o dėl perkeltų teisių naujas darbdavys neturėtų patirti jokių papildomų išlaidų.

Noras pradėti derybas

Visos profesinės sąjungos pareiškė norą pradėti derybas. Tačiau ETUC buvo įsitikinusi, kad nebėra oficialias derybas pateisinančių sąlygų, o kitos profsąjungos paragino Komisiją pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pateikti iki 2019 m. EP rinkimų. Darbdaviai nesvarsto galimybės pradėti derybas pagal SESV 155 straipsnį, nes nemano, kad reikia ES lygmens veiksmų.

4. Viešų konsultacijų rezultatai

Atviros viešos konsultacijos (AVK) vyko nuo 2017 m. lapkričio 20 d. iki 2018 m. sausio 15 d. Į AVK klausimyną atsakė 119 respondentų, iš kurių 62 buvo organizacijos, 7 administravimo institucijos, 37 piliečiai ir 13 kitų subjektų (pvz., tyrimų institutai, tinklai). Dauguma atsakymų gauta iš šalių, kuriose socialinės apsaugos sistema gerai išvystyta: Vokietijos (18), Belgijos (16), Prancūzijos (15) ir Švedijos (14). Buvo gauta 15 pozicijos dokumentų, daugiausia iš Vokietijos (5), Belgijos (4), Prancūzijos (2) ir JK (2); juos pateikė regioninės ir centrinės vyriausybės, socialinės apsaugos paslaugų teikėjai, kooperatyvai, savarankiškai dirbančių asmenų organizacijos, viena profesinė sąjunga, nevyriausybinė organizacija ir įmonė.

Problemos

„Ar pritariate tam, kokios problemos nustatytos aiškinamajame dokumente?“

Maždaug 2/3 respondentų pritarė Komisijos nustatytoms problemoms. Didžiausio pritarimo sulaukė veiksmingos aprėpties spragų problema, antra po jos – reglamentavimo sudėtingumo problema.

	Taip (iš 119 atsakiusių)
Nepakankamos galimybės naudotis formalia socialine apsauga	66
Nepakankamos galimybės naudotis veiksminga socialine apsauga	78

Nepakankamas perkeliamumas	65
Nepakankamas skaidrumas	69
Reglamentavimo sudėtingumas	75
Kitos problemos	62

Principai

„Ar manote, kad toliau nurodytų bendrųjų politikos principų reikėtų siekti pagal galimą ES iniciatyvą?“

Didžioji dalis respondentų iš esmės pritarė tam, kad principų reikėtų siekti galimais ES veiksmais ir jais turėtų būti užtikrinta tinkama socialinė apsauga visiems darbuotojams, neatsižvelgiant į jų darbo santykius, susiejant teises su dirbančiais fiziniais asmenimis ir užtikrinant tų teisių perkeliamumą, informacijos skaidrumą ir supaprastinant administracinius reikalavimus. Tik 14 respondentų pritarė teiginiui, kad veiksmų imtis nereikia.

	Taip (iš 119 atsakiusių)
Darbuotojai (panašiomis sąlygomis ir savarankiškai dirbantieji), nesvarbu, kokia jų darbo santykių rūšis ir trukmė, turi teisę į tinkamą socialinę apsaugą	85
Teisių susiejimas su dirbančiais fiziniais asmenimis (o ne su sutartimi) ir teisių perkeliamumo užtikrinimas	72
Teisių ir su jomis susijusios informacijos skaidrumo užtikrinimas	86
Administracinių reikalavimų supaprastinimas	82
Veiksmų imtis nereikia	14

Galimybės

Atsakydami į pasiūlytus teiginius, 69,7 proc. respondentų teigė, kad socialinės apsaugos teisės ir prievolės turėtų būti privalomos dirbant bet kokį darbą, nepriklausomai nuo sutarties rūšies, o 56,3 proc. respondentų mano, kad nestandartinių darbuotojų privaloma apsauga ir įmokos turėtų prilygti standartinių darbuotojų apsaugai ir įmokoms.

64,7 proc. respondentų mano, kad socialinės apsaugos teisės ir prievolės turėtų būti privalomos visiems savarankiškai dirbantiems asmenims, o 47,1 proc. respondentų mano, kad savarankiškai dirbančių asmenų privaloma apsauga ir įmokos turėtų prilygti standartinių darbuotojų apsaugai ir įmokoms.

Galiausiai, 52,94 proc. respondentų mano, kad bendra socialinės apsaugos sistema, kurios dalyviais būtų visi dirbantys asmenys, būtų tinkamiausias būdas veiksmingai aprėpčiai užtikrinti. Net 54,6 proc. respondentų mano, kad bendra socialinės apsaugos sistema yra tinkama savarankiškai dirbantiems asmenims.

Priemonės

Beveik trys ketvirtadaliai respondentų (72,3 proc.) pabrėžė, kad būtina imtis ES lygmens veiksmų. 54,6 proc. respondentų mano, kad naujas ES teisės aktas (pvz., direktyva) būtų labai veiksminga priemonė. Tik 4,2 proc. respondentų mano, kad privalomos teisinės galios neturintis ES teisės aktas (pvz., Tarybos rekomendacija) būtų labai veiksminga priemonė.

Poveikis

Didžiosios daugumos teigimu, jei socialinės apsaugos teisės taptų **privalomos** visoms užimtumo formoms, tai būtų naudinga Europos visuomenei, darbo rinkai, darbuotojams, viešiesiems finansams ir ekonomikai.

„Ar, jūsų vertinimu, dirbantiems asmenims (visų užimtumo formų) taikomų socialinės apsaugos teisių privalomumas turėtų teigiamą, neutralų ar neigiamą poveikį ekonomikos:“

	Taip (iš 119 atsakiusių)
konkurencingumui	73
atsparumui ir gebėjimui prisitaikyti	72
augimui	72

Tačiau poveikis mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) būtų gana neutralus.

„Ar, jūsų vertinimu, dirbantiems asmenims (visų užimtumo formų) taikomų socialinės apsaugos teisių privalomumas turėtų teigiamą, neutralų ar neigiamą poveikį mažųjų ir vidutinių įmonių:“

	Neutralų (iš 119 atsakiusių)
sąnaudoms	51
konkurencijai	45

Kita vertus, jei socialinės apsaugos teisės taptų **savanoriškos** tose srityse, kuriose šiuo metu apsauga neteikiama, tai poveikis Europos visuomenei, darbo rinkai, darbuotojams, viešiesiems finansams ir ekonomikai būtų neutralus ir (arba) neigiamas.

„Jūsų vertinimu, savanoriško socialinės apsaugos teisių pobūdžio srityse, kuriose esama spragų, poveikis ekonomikos:“

	Neigiamas (iš 119 atsakiusių)	Neutralus (iš 119 atsakiusių)
konkurencingumui	45	43
atsparumui ir gebėjimui prisitaikyti	49	40

augimui	49	41

Tačiau poveikis mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) būtų gana neutralus.

„Jūsų vertinimu, savanoriško socialinės apsaugos teisių pobūdžio srityse, kuriose esama spragų, poveikis mažųjų ir vidutinių įmonių“

	Neutralus (iš 119 atsakiusių)
sąnaudoms	55
konkurencijai	62